

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
אגף זה"ב, נגישות ואורח חיים בטוח

בתי ספר מקדמי זה"ב

חוזר למנהלי מוסדות החינוך ולרכזי זה"ב

ז (זהירות בדרכים) **ה** (הנגשה) **ב** (בטיחות ילדים)

לשנת הלימודים **תשפ"ג**

רקע

אגף זה"ב, נגישות ואורח חיים בטוח חרט על דגלו לחנך, לעודד ולטפח את תלמידי ישראל, לשמירה על חייהם, לחינוך להגברת הבטיחות בכל מרחבי ההתנהלות (בית ספר, בית, דרך, חצר), מניעת תאונות דרכים ולהכשרת הלבבות לנושא הנגישות. זאת באמצעות קבלת אחריות אישית והדדית, למידה, התנסות ויישום הנושאים הנלמדים בחיי היום יום של בית הספר, מתוך דאגה אמיתית וכנה לילדי ישראל שישמשו כשגרירים וכסוכני שינוי למשפחותיהם בפרט ולקהילה ולחברה בכלל.

האגף רואה את **בתי ספר מקדמי זה"ב כמחוללי שינוי** המביאים תפיסה חדשנית מוטת עתיד, הוליסטית, המתמקדת בשמירה על חיי התלמידים, בריאותם ובטיחותם כערך עליון. מחנכים להתחשבות ולאמפתיה, לקבלת האחר, לסובלנות, לשמירה על זכויות האדם, תוך מתן שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות.

כתפיסת עולם, האגף מעודד שיתוף פעולה מרבי עם השותפים לדרך, ההורים, הרשויות המוניציפליות, הגופים הבלתי פורמליים ומוסדות החינוך על מגוון האוכלוסיות שבהם: תלמידים/ות, צוותי הוראה וחינוך, צוותים פרא-רפואיים ועוד.

מהות התהליך

מטרת תהליך בחירת מוסדות החינוך כמקדמי זה"ב היא לאתרם כמוסדות הראויים לשמש כמדגימים ומובילים, להאיר ולחדש. מוסדות החינוך ימדדו באופן הוראת התכנים ומימוש ההנגשה הלכה למעשה במוסד החינוכי, בפעילויות וביוזמות האמורות לשקף את החוויות, ההתרחשויות, האתגרים וההצלחות במהלך שנות הפעילות.

הפעילויות והיוזמות הייחודיות של מוסדות החינוך הנבחרים תפורסמנה באמצעי הפרסום השונים של האגף והמשרד, וזאת בכדי להעלות למודעות ולעורר עשייה במוסדות חינוך נוספים.

- האגף שומר לעצמו את הזכות לעשות שימוש בחומרים המועברים אליו על פי שיקוליו, תוך שמירה על זכויות יוצרים.
- מוסדות החינוך הזוכים ברמה הארצית, שימשיכו ויתמידו בפעילות גם לאחר בחירתם יקבלו הוקרה כמקדמי זה"ב מובילים ומדגימים.

אוכלוסיית היעד

כלל מוסדות החינוך במערכת החינוך בכלל המגזרים.

תנאי סף להגשת מועמדות לבחירה כבית ספר מקדם זה"ב:

1. בית הספר פועל ליישום מיטבי של תכניות משרד החינוך, בהיקף של שעה שבועית במערכת על פי תכנית הלימודים כגון: "ללמוד תנועה" (כיתות א' – ב'), "עצמאים בשטח" (כיתות ה'), "חינוך תעבורתי" (כיתות י') ועוד.
- בהתאם למפורט בחוזר מנכ"ל "חינוך לבטיחות בדרכים", הוראת קבע מס' 0136, מיום ד' באלול תשע"ח, 15 באוגוסט 2018.
2. מנהל בית הספר מינה רכוז זה"ב שתפקידו לקדם את הפעולות החינוכיות ואת ההוראה בנושאי זה"ב, נגישות ואורח חיים בטוח, במטרה להבטיח הטמעה איכותית ויעילה של הנושאים הנלמדים ושילובם בתחומי דעת אחרים.
3. בית הספר מיישם את תכנית "מעטפת הבטיחות הפיזית" על כל מרכיביה: דרכי הגעת התלמידים ברגל, הפעלת משמרות זה"ב, הפעלת פרויקט "נשק וסע", הסדרת הסעות תלמידים, פתרונות הגעה באופניים רגילים וחשמליים. להרחבה על מעטפת הבטיחות הפיזית: מעטפת הבטיחות הפיזית לזהירות בדרכים - הוראת קבע מס' 0139
4. בית הספר מקיים הלכה למעשה את לשון החוק בדבר הנגשת מוסדות החינוך לאנשים עם מוגבלות ונותן מענה הולם לצורך זה. להרחבה על דרישות ההנגשה באתר משרד החינוך
5. בית הספר מקיים פעילויות להעלאת המודעות ולהכשרת הלבבות בנושאי הנגשה דוגמת הפעילויות המפורטות בדף נגישות במרחב הפדגוגי
6. בית הספר מקיים פעילויות להעלאת המודעות בנושא אורח חיים בטוח, דוגמת הפעילויות המפורטות בדף אורח חיים בטוח - מרחב הפדגוגי

7. התמקדות בפעילות חינוכית מוגברת בשלושת שבועות השיא ובכלל בנושא הזהירות והבטיחות בדרכים, נגישות ואורח חיים בטוח, תוך שימוש באמצעים חינוכיים מגוונים, בהלימה לעקרונות הלמידה המשמעותית ותפקודי לומד, עם שילוב הנושאים בתחומי הדעת השונים. לפירוט נוסף - [המחווה למוסדות החינוך היסודיים](#)
[המחווה למוסדות החינוך העל יסודיים](#)
8. בית הספר מקדם את נושאי הזה"ב באמצעות למידה והתנסות בסביבות למידה מגוונות (חוץ כיתתיות, פדגוגיה מוטת עתיד, למידה רב גילית וכדומה) תוך יישום הנושאים בהתנהלות היום-יומית של בית הספר והובלה להבנה מעמיקה של התכנים הנלמדים, לטיפול חשיבה, לחדשנות, ליצירתיות ולמצוינות בתחומי הדעת של האגף.
9. בית הספר פועל בשיתוף ההורים בעשייה בתחומי הזה"ב, נגישות ואורח חיים בטוח.
10. בית הספר מפתח ומוביל יוזמות חינוכיות חדשניות בתחומי האגף, דוגמת:
- א. יוזמות חינוכיות חדשניות במרחב הבית ספרי, תלמידים, צוותי חינוך.
 - ב. שיתוף פעולה בין מוסדות החינוך.
 - ג. עידוד מעורבות חברתית קהילתית.
 - ד. עשייה בין מגזרית.
 - ה. יוזמות משותפות הורים/ תלמידים/ קהילה
11. הפעילות בזה"ב, נגישות ואורח חיים בטוח מתקיימת בבית הספר במהלך 3 השנים האחרונות.
12. בית הספר מקיים פעילות משותפת בנושאי זה"ב (זהירות בדרכים, הנגשה ובטיחות ילדים) עם גורמי קהילה דוגמת: רשות מוניציפלית, משטרת ישראל, עמותות וארגוני מתנדבים.

בית ספר מקדם זה"ב – מוביל ומתמיד:

- מוסדות החינוך הזוכים ברמה הארצית, שימשיכו ויתמידו בפעילות גם לאחר בחירתם יקבלו הוקרה כמקדמי זה"ב מובילים ומדגימים, עליהם לעמוד בקריטריונים הבאים:
1. המשך הכלת עקרונות תכנית הבסיס של בית הספר אשר הוכר כמקדם זה"ב בשלוש השנים האחרונות.
 2. השתתפות רציפה של רכז הזה"ב בפיתוח המקצועי המאושר על ידי אגף זה"ב, נגישות ואורח חיים בטוח.
 3. הפעלת מנהיגות צעירה השותפה בהובלת תחומי הזה"ב ופועלת לקידום פעילויות המקדמות את החינוך לזה"ב, לדוגמה: פעילויות של מועצת תלמידים בין שכבות גיל שונות, פרסום יוזמות שונות ותיעודן, ימי שיא בבית הספר, פעילויות הורים – תלמידים בתחום הזה"ב.

4. העשרת צוות בית הספר בתחומי הזה"ב - ימי עיון, הרצאות ופעילויות מעשירות נוספות.
5. בית הספר מפיץ ידע ועשייה בדרכים שונות, כגון: אתר בית הספר/ מידעון / מדיות דיגיטליות נוספות.
6. בית הספר ישמש כמדגים ויאמץ בית ספר אחד לפחות לחניכה והטמעת תחומי הזה"ב.
7. בית הספר ממשיך ומקיים פעילות קהילתית לקידום תחומי הזה"ב בקהילה, עם הורים ותלמידים, במוסדות חינוך נוספים/ תנועת נוער/ מועדון קהילתי.

הבעלות על בית הספר מתחייבת כי :

הפעילויות שיוצגו/ יועברו לפרסום, על ידי המועמדים, תהיינה ללא פגיעה בקניין רוחני לרבות זכויות יוצרים (תמונות, תרשימים, ציורים, לוח, מלל וכד') בכלל זאת לא תהיינה הפרות של צדי ג' ו/או אחרים בנושאים כגון: העלאת תמונות, קבצי וידאו, קבצי שמע, גרפים. במידה ונעשה שימוש באמצעות קניין רוחני השייך לצדי ג', מתחייבים המועמדים ליתן הרשאה באמצעות אותם צדי ג' למשרד החינוך המאפשר למשרד לעשות כל שימוש בקניין זה לפי שיקול דעתו הבלעדי.

על המועמדים לוודא כי במידה ויש תצלום של קטינים עליהם להציג בהתאם לדרישה את אישורם של הורי הקטינים לפרסום. במידה ומדובר בהורים פרודים/ גרושים יש להחתים את שני ההורים.

מוסדות החינוך שיגישו מועמדות יעברו תהליך של שיפוט בשתי רמות:

רמה מחוזית – תבוצע על ידי וועדה מחוזית המורכבת מממונים מחוזיים על החינוך לזה"ב, נגישות ואורח חיים בטוח, ומנציגי מחוז שונים (פיקוח כולל, חנ"מ, בטיחות ועוד), בסופו של תהליך השיפוט המחוזי ייבחרו עד 2 מוסדות החינוך מועמדים מכל מחוז בהתאם לעמידה בתנאי הסף להגשת המועמדות

תוך התייחסות שוויונית לפיזור הגיאוגרפי. (לא ניתן יהיה לבחור שני מוסדות חינוך מאותה רשות)

רמה ארצית – תבוצע על ידי הוועדה הארצית המורכבת ממטה אגף זה"ב, נגישות ואורח חיים בטוח, מנציגי אגפים שונים ומנציגי משרדים שותפים, בסופו של תהליך השיפוט ייבחרו חמישה זוכים מכל הארץ, בדירוגים שונים.

הזכייה בפרס

צוות השופטים יפרסם את שמות הזוכים עד יום חמישי, 22 ביוני 2023, ג' תמוז תשפ"ג.

לזוכים יוענקו פרסים בשווי כספי בהתאם לדירוג בו נבחרו:

פרס מקום ראשון	–	15,000 ₪
פרס מקום שני	-	10,000 ₪
פרס מקום שלישי	-	5,000 ₪
2 פרסי הוקרה ארצית	-	1,000 ₪ כ"א

- ועדת השיפוט רשאית להמליץ שלא להעניק חלק מן הפרסים, או על חלוקה שונה שלהם.
- בית ספר שזכה בכבית ספר מקדם זה"ב ברמה הארצית, יוכל להגיש מועמדותו בשנית רק בתום 10 שנים מהזכייה.
- מוסדות החינוך מקדמי זה"ב שני כוכבים ושלושה כוכבים – ככל שיתאפשר מבחינה תקציבית יתוגמלו מוסדות החינוך מעבר למתן תעודת ההוקרה.

מועד אחרון להגשת המועמדות – 17 בנובמבר 2022, כ"ג חשוון תשפ"ב

להגשת המועמדות – [לחץ כאן](#)

לוחות זמנים:

הגשת מועמדות למטה האגף – עד למועד 17.11.22

סינון ובדיקה של המועמדים ועמידתם בקריטריונים - עד למועד 30.12.22

רמה מחוזית – סיורי הוועדה המחוזית במוסדות החינוך

ינואר – פברואר 23

וועדה ארצית – סיורי הוועדה הארצית

מרץ - מאי 23

הודעה לבתי הספר - עד ה- 22.6.23

הוקרה לבתי ספר מקדמי זה"ב פברואר 2024

לשאלות ולפרטים נוספים ניתן לפנות אל הממ"חים על החינוך לזה"ב, נגישות ואורח חיים בטוח:

yehonatanse@education.gov.il	053-3653708	ממ"ח זה"ב, מחוז מנח"י	יהונתן שגב
ltzikml45@gmail.com	050-7901891	ממ"ח זה"ב, חרדי	איציק מלכה
efratelia@gmail.com	052-5628885	ממ"ח זה"ב, מחוז ירושלים	אפרת אליהו
margalitre@education.gov.il	050-6282592	ממ"ח זה"ב, מחוז צפון	מרגלית רטר
Tamar.lev1210@gmail.com	054-7728421	ממ"ח זה"ב, מחוז חיפה	תמר לב
limorha2@education.gov.il	050-6289016	ממ"ח זה"ב, מחוז מרכז	לימור חנין
polinahadar@gmail.com	054-5935044	ממ"ח זה"ב, מחוז תל אביב	פולינה הדר
rozidavi@gmail.com	050-4455363	ממ"ח זה"ב, דרום	רוזי דוידאן
zoharde@education.gov.il	050-3092800	ממ"ח זה"ב, המינהל לחינוך התיישבותי	זוהר דויטש
Sanabel2@walla.co.il	050-5603486	ממ"ח זה"ב במגזר הלא יהודי	סנאבל אבו ערדאת